

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobkyně: **V. M.**, narozená dne x
státní příslušností x
bytem x
zastoupená Mgr. Tomášem Císařem, advokátem
sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 2. 2022 č. j. OAM-851/ZA-ZA11-ZA21-2020

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení shora specifikovaného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobkyně ve své žalobě namítala nezákonnost napadeného rozhodnutí, které dle jejího názoru nevyšlo ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu. Měla také za to, že nebyly dostatečně posouzeny jednotlivé důvody pro udělení azylu.

3. Závěry a názory správního orgánu při posouzení důvodnosti udělení azylu podle ust. § 12 zákona o azylu považovala za zcela protichůdné a svědčící o nezájmu správního orgánu posoudit náležitě důvodnost žádosti účastníka řízení. Žalobkyně konstatovala, že uvedla relevantní obavy z návratu, kterými se správní orgán nezabýval. Poukázala na vypuknutí konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou, kdy Bělorusko je spolčené s Ruskem a poskytuje mu zázemí pro odpalování raket na Ukrajinu. S těmito novými skutečnostmi napadené rozhodnutí nepracovalo, neboť k vypuknutí konfliktu došlo až po vydání napadeného rozhodnutí. Měla tak za to, že není možné vycházet z podkladů z roku 2020 a starších. Uvedla, že ve vztahu k posouzení důvodnosti udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 zákona o azylu absentuje individuální posouzení důvodů pro udělení této formy mezinárodní ochrany. Žalovaný měl posoudit, zda žalobkyni hrozí v případě návratu do země původu nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 71/2006-82 platí, že „[p]ovinnost nevystavit žadatele o azyl mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu (čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 3, 5 a 8, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb.) je dána, pokud hrozí reálné nebezpečí, že bude takovému zacházení vystaven“.
4. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že žalobkyně v průběhu správního řízení neuváděla žádné skutečnosti, které by ukazovaly sympatie s Ukrajinou a její politikou, ani nesouhlas s běloruským politickým systémem ve vztahu k mezinárodní politice s Ukrajinou. Měl za to, že dokazování novějšími informacemi by bylo s ohledem na azylový příběh žalobkyně nadbytečné. Konstatoval, že z žádosti žalobkyně a z následného pohovoru jasně vyplývá, že pozbyla pobytové oprávnění a možnost jeho znovunabytí z území Běloruska je v současné době studentům pozastavena, z uvedeného dovozoval, že žalobkyně pouze hledá způsob legalizace svého pobytu. Navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout.
5. Při jednání konaném před zdejším soudem dne 25. 7. 2023 právní zástupce žalobkyně a žalovaný setrvali na svých právních názorech a procesních stanoviscích.
6. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán [ust. § 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“)], při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.
7. Správní spis pak obsahuje následující pro danou věc podstatné dokumenty: žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 11. 12. 2020, údaje k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 22. 12. 2020, pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 22. 12. 2020, informace OAMP – Vývoj po prezidentských volbách z 9. srpna 2020 ze dne 14. 12. 2020, informace OAMP – Politická a lidskoprávní situace, nástin vývoje od roku 2010, vztahy s EU ze dne 15. 2020, žalobou napadené rozhodnutí ze dne 16. 2. 2022 č. j. OAM-851/ZA-ZA11-ZA21-2020.
8. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 11. 12. 2020 podala žalobkyně žádost o udělení mezinárodní ochrany. K žádosti uvedla, že se dorozumí rusky a je pravoslavného vyznání. Ve vlasti nebyla nijak politicky aktivní a o politiku se nikdy nezajímala. Je svobodná a bezdětná. Do České republiky poprvé přicestovala autobusem z Běloruska v listopadu 2018 na studentské vízum. V srpnu roku 2019 cestovala do Běloruska na krátkou návštěvu rodičů, tutéž zopakovala v lednu 2020 a následně se dne 10. 1. 2020 vrátila do České republiky. Jako

důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že se bojí návratu kvůli politické situaci v Bělorusku. V létě 2020 přicestoval na rehabilitaci do České republiky bratranec žalobkyně, který byl zbit silovými složkami a do Běloruska se odmítl vrátit. Žalobkyně studovala rok v Bělorusku na vysoké škole, kde jí spolužáci vyprávěli, jak bezpečnostní složky vtrhli na univerzitu a studenti byli odvezeni do vazební věznice, kde byli zbiti. Kamarád žalobkyně se měl vrátit do Běloruska po pracovním pobytu v Polsku, aby si prodloužil vízum, byl zadržen a zbit.

9. Při pohovoru konaném dne 22. 12. 2020 žalobkyně sdělila, že do České republiky přijela studovat. V roce 2020 se měla dostavit na cizineckou policii odevzdat biometrické údaje, ale kvůli majiteli domu, který měl přístup k její poštovní schránce, obdržela dopis o dva měsíce později a nedostavila se tak včas. V létě 2020 se dostavila na cizineckou policii, kde jí bylo oznámeno zastavení řízení o vízu. Poté, co kontaktovala konzulát, jí bylo oznámeno, že nová studentská víza nevydávají a ani vydávat nebudou. Ve vlasti před svým vycestováním neměla žádné potíže, a to ani s vyřízením cestovních dokladů. Rodině žalobkyně se v Bělorusku daří normálně, nemají žádné potíže. Žalobkyně se nechce do vlasti vrátit, jelikož jsou v Bělorusku lidé zadržováni, biti, dostávají pokuty a ona z toho má strach. Obává se také, že by v případě návratu její žádost o víza byla zamítnuta, případně by mohla být zadržena.
10. Rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 2. 2022 č. j. OAM-851/ZA-ZA11-ZA21-2020 bylo rozhodnuto, že žalobkyni se mezinárodní ochrana dle zákona o azylu neuděluje.
11. Soud posoudil předmětnou věc následovně:
12. Podle ust. § 12 zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
13. Podle ust. § 14 zákona o azylu, *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*
14. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
15. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*
16. Podle ust. § 3 správního řádu *nevyplyvá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.*

17. Soud se v úvodu zabýval námitkou nedostatečně zjištěného skutkového stavu, kdy Nejvyšší správní soud se k této problematice ve své judikatuře opakovaně vyjadřoval. Správní orgány stíhá povinnost zjišťovat stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu). Žalovaný správní orgán musí brát v úvahu i situaci v zemi původu, musí se věcí podrobně zabývat, neopomíjet souvislosti mezi tvrzeními žadatelky o mezinárodní ochranu a negativními informacemi o její vlasti. Městský soud v Praze tuto námitku nepovažuje za důvodnou. Žalovaný zjistil skutkový stav věci dostatečně, žalobkyni umožnil uvést všechny podstatné skutečnosti, provedl pohovor, shromáždil dostatek podkladů vztahujících se k aktuální situaci v Bělorusku.
18. Žalovaný se na str. 3 až 5 napadeného rozhodnutí podrobně zabýval tím, zda jsou dány důvody pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Vyjádřil se ke všem skutečnostem, které žalobkyně uvedla při svém pohovoru, k důvodům, pro které podala žádost o udělení mezinárodní ochrany. Uzavřel, že nebylo zjištěno, že by žalobkyně byla ve své vlasti pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, nebo že by měla odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Městský soud v Praze se s hodnocením žalovaného ztotožňuje a plně na něj odkazuje. Žalovaný také správně poznamenal, že **žalobkyně ve svých výpovědích ani jednou neuvedla případ, kdy by vůči její osobě došlo k jednání, které by se dalo považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu.**
19. Z azylové žádosti žalobkyně je rovněž zřejmé, že žádost podala především za účelem legalizace pobytu, neboť její studentské vízum bylo zrušeno a nová se v současné době nevydávají. Zdejší soud má tak za to, že žalobkyně podala svou žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze účelově z důvodu legalizace pobytu. Zdejší soud v této souvislosti odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2018 č. j. 9 Azs 397/2017-66, ve kterém kasační soud uvedl: *„Důvodem, pro který stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu, je jednoznačně snaha o legalizaci pobytu na území České republiky. O mezinárodní ochranu totiž požádal, až v době, kdy mu reálně hrozilo vycestování. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43, vyslovil, že „[i]nstitut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu) a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (ekonomických, osobních, rodinných) v zemi původu. Udělení azylu lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu.“ K obdobným závěrům dospěl také v rozhodnutích ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 – 48; ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 – 53; nebo ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 – 69.“*
20. Jde-li o nedostatky v oblasti dodržování základních práv a svobod v zemi původu, judikatura Nejvyššího správního zdůrazňuje, že pokud je určitý stát z hlediska dodržování lidských práv problematickou zemí, neznamená to nutně, že kterýkoli občan takovéto země je tomuto negativnímu vlivu vystaven (rozsudek z 21. 7. 2005 č. j. 3 Azs 303/2004-79). Špatná ekonomická situace v zemi původu, nespokojenost se stavem dodržování lidských práv, či původ žadatele ze země s nedemokratickým či autoritativním režimem, nejsou samy o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2003 č. j. 7 Azs 13/2003-40). Tyto závěry Nejvyšší správní soud opakovaně vztahuje i na situaci v Běloruské republice (např. usnesení z 9. 1. 2020,

č. j. 7 Azs 168/2019-33, nebo z 29. 1. 2020, č. j. 10 Azs 436/2019-28). Z azylového příběhu žalobkyně poté nevyplývá, že by právě ona měla být po návratu do Běloruska pronásledována.

21. Obecná východiska soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu shrnul Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 21. 3. 2018 č. j. 6 Azs 6/2018-33: „Podle § 14 zákona o azylu lze azyl z humanitárních důvodů udělit v případě hodném zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud připomíná, že citované ustanovení v sobě kombinuje neurčitý právní pojem „případ hodný zvláštního zřetele“, jehož výklad ze strany žalovaného podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu, a správní uvážení žalovaného odrážející skutečnost, že ani v případě hodném zvláštního zřetele není žalovaný povinen humanitární azyl udělit, bude-li respektovat příslušné mantinely pro svou diskreci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. května 2004, č. j. 5 Azs 60/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS). V případě stěžovatele přitom žalovaný vůbec neshledal důvod hodný zvláštního zřetele, bez něhož je jeho správní vyloučení ohledně udělení humanitárního azylu vyloučeno. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Jak Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 11. března 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, „smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládáných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně ‚nehumánní‘ azyl neposkytnout. [...] Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“
22. Žalovaný se na str. 5 napadeného rozhodnutí vypořádal též s tím, zda byly splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu podle ust. § 14 zákona o azylu. Uvedl, že se zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobkyně a přihlédl k věku a zdravotnímu stavu. Žalobkyně je zdravotně v pořádku, zletilá a svéprávná, schopna si zajišťovat své potřeby prací. Dle soudu životní situaci žalobkyně nelze považovat za nikterak mimořádnou a její případ není případem hodným zvláštního zřetele tak, jak to vyžaduje ust. § 14 zákona o azylu, nýbrž případem zcela běžným.
23. Žalovaný se dostatečným a přezkoumatelným způsobem zabýval i tím, zda jsou v případě žalobkyně dány důvody pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu (srov. str. 6 až 8 napadeného rozhodnutí). Zdejší soud se s tímto posouzením ztotožňuje a odkazuje na něj.
24. Městský soud neshledal důvodnou ani námitku žalobkyně, že žalovaný nevycházel při rozhodování z dostatečně přesných a aktuálních informací. Co se týká aktuálnosti informací, žalovaný do správního spisu založil informace z roku 2020 a 2021, které se věnovaly také vývoji v zemi po prezidentských volbách. Aktuálnost zprávy přitom není hodnocena pouze na základě data jejího vydání, ale podle toho, zda obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace popsaná ve zprávě se změnila (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017 č. j. 45 Az 21/2016-55). Žalobkyně dále namítala, že od doby vydání napadeného rozhodnutí se situace v Bělorusku výrazně změnila, a to v souvislosti s vojenským konfliktem mezi Ruskou federací a Ukrajinou. Soud neshledal, že by žalobkyně zastávala názory proti režimu a že by je nějakým způsobem projevovala (což sama potvrdila v rámci pohovoru), proto soud

neshledal za nutné doplnit dokazování aktuálními zprávami o zemi původu. Z úřední činnosti soudu pak není známo, že by se obecná situace v Bělorusku změnila natolik zásadním způsobem, že by bylo nutné doplnit dokazování aktuálními zprávami o zemi původu za účelem nového posouzení odůvodněného strachu z pronásledování. Námitky žalobkyně pak zůstaly pouze v rovině tvrzení, kdy nenavrhla žádné důkazy k prokázání zásadní změny poměrů studentů navracějících se do Běloruska z evropských států, v obdobné pozici jako žalobkyně budou všichni občané Běloruska navracějící se do vlasti z evropských států, přičemž situace žalobkyně není nikterak výjimečná. Je to žalobkyně, koho tíží břemeno tvrzení [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], kdo má navrhnout důkazy [§ 71 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je žadatelka (usnesení Nejvyššího správního soudu z 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či z 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Je to totiž ona, kdo nejlépe ví, z jakých důvodů opustila zemi původu, zda byla pronásledována a proč (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze 7. 12. 2005 č. j. 4 Azs 151/2005-86).

25. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, a proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
26. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 25. července 2023

JUDr. Marcela Rousková v.r.
samosoudkyně

